

OMSLAG

Het heiligenboek

Bruno. Is er iets beters dan God? Tom Zwaenepoel

Bruno wordt omstreeks 1033 in Keulen geboren uit een adellijk geslacht. Hij studeert filosofie en theologie aan de kathedraalschool in Reims. Na zijn priesterwijding in Keulen (1057) leidt hij deze bloeiende school, waar hij bijna twintig jaar grammatica en theologie onderwijst. Enkele van zijn leerlingen groeien uit tot grote 'heilige' priesters, bisschoppen en abten.

In 1080 wordt niet Bruno, maar de kandidaat van de koning tot aartsbisschop van Reims benoemd. Verbitterd legt hij zijn ambten neer en in 1082 vertrekt hij naar een eenzaam gebied dicht bij Molesme in de Bourgogne, waar Robert de cisterciënzerorde heeft gesticht die onder de regel van Benedictus leeft.

Wanneer blijkt dat hij hier niet de gezochte eenzaamheid vindt, vertrekt hij met zes broeders naar het Chartreusegebergte (Cartusia) ten noorden van de stad Grenoble. We schrijven 1084.

Van Bruno's voormalige leerling en bisschop, Hugo van Grenoble, krijgt het zetal een onherbergzaam stuk land om als kluizenaar te leven. Hier bouwt Bruno een kapel en later een klein klooster

waaruit de orde van de kartuizers ontstaat, La Grande Chartreuse. Zes jaar lang leven de eerste kluizenaars hier in eenzaamheid en stilte, tot paus Urbanus II zijn oud-leraar in 1089 als raadsman naar Rome roept.

Ondanks het aanbod om een aartsbisdom in Zuid-Calabrië te leiden, kiest Bruno uiteindelijk opnieuw voor het kluizenaarsbestaan. In 1091 sticht hij het eerste grote kartuizerklooster in het Zuid-Italiaanse La Torre (Apulië), in de wildernis van Calabrië die onder het patronaat van Maria staat. Hier brengt hij zijn laatste jaren als abt door. In de omgeving sticht hij nog twee kloosters. Bruno sterft in 1101.

De weg van Reims naar de Grande Chartreuse beschrijft een radicale levensbeslissing van een priester-leraar die afstand doet van 'aardse' bindingen zoals aanzien, macht en rijkdom. Hij volgt zijn innerlijke stem en kiest voor een ascetisch kluizenaarsleven om God te zoeken in volkomen eenzaamheid. In het door hem gestichte bidhuis met zeven cellen heerst absolute zwijgplicht en is communicatie uitsluitend via tekens mogelijk. Aangespoord door de woestijnva-

ders Antonius en Hiëronymus en door Benedictus wordt het dagverloop hier opgedeeld in enerzijds gebed en anderzijds geestelijke arbeid en handenarbeid zoals het overschrijven van boeken.

In 1084 ontstaat uit deze kleine gemeenschap de orde van de kartuizers, de strengste monniken van het westerse kloosterwezen. Deze orde is nooit hervormd, wat wijst op de trouw aan de geest van zijn stichter. De monniken volgen de regel van Benedictus, verscherpt door volstrekt stilzwijgen. Ze dragen een wit habijt met een scapulier, maar geen kovel. Hun kluizenaarscellen verlaten ze enkel voor het gemeenschappelijke gebed en voor het zondagsmaal. Op de andere momenten zijn ze met God alleen en helpen ze met hun gebed het leven van de buitenwereld te dragen. In 2005 gaf de Duitse cineast Philip Gröning in zijn film *Die große Stille* een diepgaande kijk op het leven van de kartuizers. Hiervoor mocht hij meer dan een jaar lang het dagelijkse leven delen van de monniken van de Grande Chartreuse. Vandaag zijn de kartuizerkloosters geliefde 'toevluchtsoorden'

voor mensen die onder de stress van prestatie en succes staan, voor grote levensbeslissingen staan, weinig of geen tijd voor zichzelf of familie hebben. In de stilte van de 'woestijn' kunnen ze ongestoord nadenken, zichzelf vinden en verdiepen. Gelovigen kunnen nog een stap verder zetten. Zij openen met hun stilzwijgen de ruimte van God. Ze zoeken, vinden en bewaren een diepe, duurzame eenheid met Hem. Voor hen heeft een kloosterverblijf een lange nawerking. Na een periode van 'niet spreken' zijn de essentiële woorden in de 'praatzucht' van onze tijd, in de inflatie van de woorden makkelijker herkenbaar. Na de stilte van het klooster klinkt de stem van de wereld nog luider. Af en toe – op onverwachte momenten en in de meest verschillende omstandigheden – zal ook Bruno's vraag te horen zijn: „Is er iets beters dan God?” (Brief aan Raoul, 15).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

29 november, 11.30 uur, IKON via Nederland 2 (herhaald op 5 december om 11.55 uur via dezelfde zender). In *Het Vermoeden* ontmoet Annemiek Schrijver gasten uit verschillende religieuze tradities en maatschappelijke achtergronden. Vandaag met filosofe en publiciste Karin Melis. Over haar „toewending tot” de rooms-katholieke Kerk schreef zij in 2003 het boek *Geen weg meer terug*. Als 'heilige tekst' koos Melis een fragment uit *De weg van de mens*, van de joodse denker Martin Buber.

29 november, 23.15 uur, IKON via Nederland 2 (herhaald op 5 december om 14.35 uur via dezelfde zender). In *Profiel* een portret van Tariq Ramadan, omstreden bruggenbouwer. Er zijn veel meningen over de islam-filosoof Tariq Ramadan (Génève, 1962), die dit najaar als integratieadviseur van de Rotterdamse gemeenteraad werd weggestuurd vanwege zijn betrokkenheid bij een Iraanse televisiezender. Maar wie is hij nou werkelijk? Is hij te vertrouwen en wat heeft hij te bieden?

De vrome kudde

Nooit is het goed Ingezonden door Frans Boogaerts

Kom je te laat op je werk, dan geef je een slecht voorbeeld. Kom je te vroeg, dan ben je een rondneuzer, of blij thuis weg te zijn.

Blijf je overwerken, dan ben je een uitslover. Ga je op tijd weg, dan heb je geen hart voor de zaak.

Pleeg je overleg, dan durf je zelf niet te beslissen. Doe je het niet, dan ben je eigenwijs.

Neem je iemand apart, dan schep je onderonsjes. Doe je het niet, dan ben je onpersoonlijk.

Ben je aardig, dan wil je de getapte man uithangen. Houd je afstand, dan heb je verbeelding.

Kom je met nieuwe ideeën, dan ben je een nieuwlichter. Maar als je ze niet hebt, dan gaat er niets van je uit.

Laat je anderen iets voor je doen, ben je een afschuiver. Pak je het zelf aan, dan ben je eigengereid.

Hou je je stipt aan de voorschriften, dan ben je lastig. Als je het niet doet, ben je een slappeling.

Heb je succes, dan heb je geluk gehad. Loopt het mis, dan weet iedereen het je te vertellen.

Als je er niet meer bent, Dan was je een geweldige kerel!

Fijn weekend Ingezonden door Jan Umans

Hij: Laten we er eens een mooi weekend van maken.

Zij: Da's een fantastisch idee!

Hij: Goed, dan zien we elkaar maandag terug.

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: ONDERGANG

gevangening	↘	slaapverblijf	↘	kloosteroverste	↘	autohandelaar	↘	bloedvat	↘
ideaal		waterkant		vis		ex tempore			
↘		↘		↘	7	↘			
roeiwedstrijd	↘				4			tuinkruid	2
inwendig orgaan						soortelijk gewicht	vod	↘	
↘									
halfjaar	↘		6						stuk geschut
rigide	1								
↘						veerkracht	↘	8	
						deurstijl			
steun		neon	↘	5	bazige vrouw	3	gallium	↘	
↘		aarden vaasje					rivier (Sp.)		
				heilig boek	↘				
				circa					
ingenieur	↘								
eetgelegheid		9	speelgelegheid	↘					
↘									
						klank	↘		

1	2	3	4	5	6	7	8	9

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.